

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ”

Харків
2016

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ”**

**для студентів
Інституту підготовки кадрів
для органів юстиції України
денної форми навчання**

**другого (магістерського) рівня
галузь знань 08 “Право”
спеціальності 081 “Право”**

*Затверджено на засіданні кафедри
адміністративного права університету
(протокол № 2 від 20.09.2016 р.)*

**Харків
2016**

Програма навчальної дисципліни “Основи публічного адміністрування” для студентів Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України денної форми навчання другого (магістерського) рівня галузь знань 08 “Право” спеціальності 081 “Право” / уклад.: Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун, О. М. Соловійова та ін. – Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2016. – 12 с.

У к л а д а ч і: Н. П. Матюхіна,
М. С. Ковтун,
О.М. Соловійова,
О. Б. Червякова,
С. А. Федчишин

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 10 від 18.10.2016 р.)*

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2016

В С Т У П

“Основи публічного адміністрування” – навчальна дисципліна, метою якої є опанування студентами теоретичних знань і формування професійної компетентності щодо публічного адміністрування, його сутності та системи, правових засад, завдань та функцій, форм та методів, принципів, поглибленого розуміння урядування та процесу публічного адміністрування на різних рівнях – державному, регіональному, місцевому, зарубіжного досвіду публічного адміністрування; вироблення у студентів умінь практичного використання теоретичних положень публічного адміністрування та застосування законодавства.

Завдання навчальної дисципліни полягає у засвоєнні основних понять у сфері публічного адміністрування, етапів, шкіл та моделей його розвитку, системи публічного адміністрування, принципів її організації, правового статусу органів публічної адміністрації, організаційно-правових засад публічного адміністрування у сфері юстиції, цілей, завдань та функцій публічного адміністрування, його форм та методів, кадрового забезпечення, етичних засад, організації та правового забезпечення надання публічних (адміністративних) послуг, сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у публічному адмініструванні.

Навчання відбувається у формі лекцій, практичних занять, індивідуальних і групових консультацій, самостійної роботи студентів, виконання ними індивідуальних завдань. Якість засвоєння матеріалу перевіряється на іспиті.

У результаті опанування навчальної дисципліни “Основи публічного адміністрування” студенти п о в и н н і:

з н а т и методологічні основи публічного адміністрування; його систему, моделі, принципи, завдання та функції; форми, методи та стилі публічного адміністрування; особливості прийняття управлінських рішень у публічному адмініструванні, види управлінських рішень; поняття, природу і зміст публічних послуг (державних і муніципальних), що надаються органами публічної влади, їх місце в структурі

діяльності держави; організаційно-правовий механізм надання адміністративних послуг; етичні засади публічного адміністрування; інноваційні технології публічного адміністрування; теорію та практику застосування публічного адміністрування за кордоном та в Україні;

у м і т и використовувати отримані знання у практичній діяльності; вільно орієнтуватись у системі нормативно-правових актів, що регулюють відносини у сфері публічного адміністрування; правильно тлумачити та застосовувати правові норми, що регулюють відносини у сфері публічного адміністрування; використовувати досягнення юридичної науки для вирішення професійних завдань у сфері публічного адміністрування; користуватись науковою та спеціальною літературою, електронними та іншими інформаційними джерелами.

З М І С Т

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Загальні засади публічного адміністрування

Основні підходи до розуміння публічного адміністрування. Співвідношення понять “публічне адміністрування”, “управління”, “публічне управління”, “державне управління”, “громадське управління”, “менеджмент” та ін. Державне управління в системі публічного адміністрування: поняття, ознаки, види.

Предметна сфера публічного адміністрування. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна. Принципи публічного адміністрування. Роль публічного адміністрування у розбудові демократичної, правової та соціальної держави в Україні. Публічне адміністрування і адміністративне право. Правові засади публічного адміністрування. Адміністративна реформа в Україні, її завдання, напрями, етапи реалізації та перспективи.

Основні теорії, школи та моделі публічного адміністрування

Становлення та розвиток поглядів щодо публічного адміністрування. Вплив В. Вільсона на розвиток теорії управління (державного управління, публічного адміністрування). Теорія бюрократії М. Вебера. Види шкіл публічного адміністрування та їх вчення (школа наукового управління; класична (адміністративна) школа управління; теорія “раціональної бюрократії”; школа людських стосунків; системний та ситуаційний підходи та ін.).

Основні моделі публічного адміністрування: “Old Public Management”, “New Public Management”, “Good Governance”. Менеджералізм і неоменеджералізм у державному управлінні. Досвід реалізації моделі “New Public Management” на національному, регіональному та місцевому рівнях. Європейська доктрина належного публічного управління.

Сутність та значення принципів належного управління (good governance). Транспарентність публічного адміністрування. Сучасні тенденції у публічному адмініструванні. Поняття європейського адміністративного простору. Імплементация чинних моделей управління в українську практику.

Система публічного адміністрування

Поняття системи публічного адміністрування, її структура, принципи організації. Об'єкти та суб'єкти публічного адміністрування, їх класифікація. Сфери діяльності та компетенція суб'єктів публічного адміністрування. Поняття “публічна адміністрація”, централізовані та децентралізовані адміністрації. Органи виконавчої влади як суб'єкти публічного адміністрування, їх види, сфери діяльності та компетенція, правові засади організації та діяльності. Недержавні інституції публічного адміністрування. Місцеве самоврядування та його роль у публічному адмініструванні. Роль інститутів громадянського суспільства у публічному адмініструванні. Взаємодія органів публічного адміністрування і громадськості: правові засади та форми.

Система публічного адміністрування у сфері юстиції

Формування та розвиток системи публічного адміністрування у сфері юстиції. Організаційно-правові засади публічного адміністрування у сфері юстиції. Об'єкти та суб'єкти публічного адміністрування у сфері юстиції. Особливості адміністративно-правового статусу Міністерства юстиції України. Територіальний рівень управління юстицією. Участь громадян в управлінні юстицією (форми, правові засади).

Система надання безоплатної правової допомоги населенню. Правові засади системи надання безоплатної правової допомоги (БПД) населенню та її організаційна модель. Суб'єкти БПД. Управління системою надання БПД. Координаційний центр з надання БПД. Центри та бюро БПД.

II. ЗМІСТ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Цілі, завдання та функції публічного адміністрування

Цілепокладання та “дерево цілей” в публічному адмініструванні. Завдання публічного адміністрування. Поняття та риси функцій публічного адміністрування. Підходи до класифікації функцій публічного адміністрування. Оптимізація функцій і структури суб’єктів публічного адміністрування. Функціональні обстеження, їх сутність та значення. Проблема “приватизації” функцій державного управління, її прояв у сфері юстиції. Державно-приватне партнерство в системі публічного адміністрування.

Кадрове забезпечення публічного адміністрування. Публічна служба та її роль у реалізації завдань та функцій публічного адміністрування. Поняття адміністративного лідерства. Поняття та ознаки стилю публічного адміністрування. Види стилів публічного адміністрування, їх особливості. Адміністративно-правові засади протидії корупції в системі публічного адміністрування. Етичні засади публічного адміністрування.

Процес публічного адміністрування

Публічне адміністрування як процес розробки, прийняття та виконання управлінських рішень. Управлінське рішення, його зміст та особливості. Управлінський цикл. Процес прийняття рішень.

Форми публічного адміністрування, їх поняття та сутність. Правові та неправові форми публічного адміністрування. Адміністративний акт як пріоритетна форма публічного адміністрування. Адміністративний розсуд: поняття та можливості використання у публічному адмініструванні. Поняття адміністративної процедури. Класифікація адміністративних процедур. Нормативно-правова база запровадження адміністративних процедур в Україні.

Методи публічного адміністрування, їх ознаки та види: адміністративні, правові, економічні, соціально-психологічні, соціально-етичні та ін. Ефективність публічного адміністрування: загальне поняття, критерії та показники. Аутсорсинг адміністративно-управлінських процесів. Упровадження моделей управління якістю в практику публічного адміністрування.

Публічні послуги в системі публічного адміністрування

Поняття, природа і зміст публічних послуг (державних і муніципальних), що надаються органами публічної влади. Місце публічних послуг у структурі діяльності держави. Ознаки публічних послуг. Принципи надання публічних послуг. Поняття і види форм державного управління з надання публічних послуг (публічно-правова та приватноправова організаційні форми).

Адміністративні послуги: поняття, місце в системі публічних послуг, основні види. Організаційно-правовий механізм надання адміністративних послуг. Електронні адміністративні послуги. Зарубіжний досвід правового регулювання адміністративних послуг. Проблема якості публічних послуг та їх стандартизація.

Публічне адміністрування в умовах розвитку інформаційного суспільства

Інформатизація та інформаційні ресурси як чинники становлення інформаційного суспільства. Загальноправова характеристика інформаційного суспільства: поняття, підходи, моделі.

Поняття і сутність електронного урядування. Електронний уряд: поняття та зміст. Загальні засади електронного урядування. Мета, основні цілі та завдання електронного урядування в Україні. Законодавче забезпечення розвитку електронного

урядування. Надання адміністративних послуг з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Електронний документообіг та проблема захисту інформації.

Загрози особі, суспільству та державі, обумовлені впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема, електронного урядування. Пріоритетні напрями забезпечення захисту інформації в електронному урядуванні.

Зарубіжний досвід публічного адміністрування

Публічне адміністрування в умовах федеративної держави. Особливості публічного адміністрування в умовах централізованої держави. Наддержавний рівень публічного адміністрування. Реформи публічного адміністрування в окремих зарубіжних державах. Причини та умови проведення адміністративних реформ у зарубіжних країнах. Функціональні адміністративні реформи. Процедурні адміністративні реформи. Структурні адміністративні реформи. Адміністративні реформи та нові інформаційні технології.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Грицяк І. А. Управління в Європейському Союзі: теоретичні засади: [монографія] / І. А. Грицяк. – Київ: НАДУ, 2005. – 238 с.

Демократичні засади державного управління та адміністративне право: монографія / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – Київ: Юрид. думка, 2010. – 496 с.

Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право / В. Б. Авер'янов, В. А. Дерещ, А. А. Пухтецька та ін. – Київ: Юстиніан, 2007. – 288 с.

Державне управління: підручник / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна. – Київ: Знання, 2009. – 582 с.

Дзюндзюк В. Б. Публічне адміністрування в Україні: навч. посіб. / В. Б. Дзюндзюк, Н. М. Мельтюхова та ін.; за заг. ред. В. В. Корженка, Н. М. Мельтюхової. – Харків : ХарPI НАДУ “Магістр”, 2011. – С. 306.

Кагановська Т. Є. Кадрове забезпечення державного управління в Україні: монографія / Т. Є. Кагановська. – Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2010. – 360 с.

Кірмач А. В. Проходження державної служби: європейський досвід правового регулювання: [монографія] / А. В. Кірмач; відп. ред. В. Б. Авер'янов. – Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2011. – 192 с.

Малиновський В. Я. Державне управління: навч. посіб. / В. Я. Малиновський. – Київ: Атіка, 2009. – 608 с.

Ониськів М. М. Організаційно-правові питання адміністративної реформи в Україні: монографія / М. М. Ониськів. – Київ: Юрид. думка, 2010. – 196 с.

Падалко Г. В. Теорія служби в органах місцевого самоврядування в Україні: муніципально-правове дослідження: [монографія] / Г. В. Падалко. – Харків: Право, 2012. – 288 с.

Приходченко Л. Л. Забезпечення ефективності державного управління: теоретико-методологічні засади: [монографія] / Л. Л. Приходченко; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Одес. регіон. ін-т держ. упр. – Одеса: Оптимум, 2009. – 299 с.

Публічна адміністрація в Україні: становлення та розвиток / за заг. ред. А. В. Толстоухова, Н. Р. Нижник, Н. Т. Гончарук. – Дніпропетровськ : Монолит, 2010. – 400 с.

Публічна влада та управління: принципи і механізми реалізації: [монографія] / за заг. ред. Н. Р. Нижник. – Чернівці: Технодрук, 2008. – 432 с.

Публічна служба. Зарубіжний досвід та пропозиції для України: монографія / А. В. Кірмач, В. П. Тимошук, М. В. Фігель та ін.; за заг. ред. В. П. Тимошука, А. М. Школика. – Київ: Конус-Ю, 2007. – 735 с.

Теорія та історія державного управління: навч. посіб. / Г. С. Одінцова, В. Б. Дзюндзюк, Н. М. Мельтюхова та ін. – Київ: Професіонал, 2008. – 288 с.

Навчальне видання

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ”

для студентів
Інституту підготовки кадрів
для органів юстиції України
денної форми навчання

другого (магістерського) рівня
галузь знань 08 “Право”
спеціальності 081 “Право”

У к л а д а ч і: МАТЮХІНА Наталія Петрівна,
КОВТУН Марина Сергіївна,
СОЛОВЙОВА Ольга Миколаївна,
ЧЕРВЯКОВА Олена Борисівна,
ФЕДЧИШИН Сергій Анатолійович

Відповідальний за випуск *В. М. Гаращук*

Редактор *Л. М. Рибалко*
Комп’ютерна верстка *Л. П. Лавриненко*

План 2016

Підп. до друку 22.11.2016. Вид. № 171.